

Istungidokument

**B9-0282/2021 }
B9-0283/2021 }
B9-0284/2021 }
B9-0285/2021 }
B9-0286/2021 }
B9-0287/2021 } RC1**

19.5.2021

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 144 lõikele 5 ja artikli 132 lõikele 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B9-0282/2021 (The Left)

B9-0283/2021 (Verts/ALE)

B9-0284/2021 (S&D)

B9-0285/2021 (Renew)

B9-0286/2021 (ECR)

B9-0287/2021 (PPE)

olukorra kohta Haitis

(2021/2694(RSP))

Michael Gahler, Željana Zovko, Isabel Wiseler-Lima, Sandra Kalniete, David McAllister, Andrey Kovatchev, Antonio López-Istúriz White, Sara Skyttedal, Miriam Lexmann, Loránt Vincze, Krzysztof Hetman, Vladimír Bilčík, Róza Thun und Hohenstein, David Lega, Seán Kelly, Romana Tomc, Magdalena Adamowicz, Tomáš Zdechovský, Peter Pollák,

RC\1231920ET.docx

PE692.552v01-00 }

PE692.553v01-00 }

PE692.554v01-00 }

PE692.555v01-00 }

PE692.556v01-00 }

PE692.557v01-00 } RC1

Christian Sagartz, Janina Ochojska, Loucas Furlas, José Manuel Fernandes, Paulo Rangel, Stanislav Polčák, Inese Vaidere, Eva Maydell, Michaela Šojdřová, Stelios Kypourouopoulos, Luděk Niedermayer, Jiří Pospíšil, Ioan-Rareş Bogdan

fraktsiooni PPE nimel

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Hannes Heide, Łukasz Kohut

fraktsiooni S&D nimel

Nathalie Loiseau, Petras Auštrevičius, Stéphane Bijoux, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Irena Joveva, Karin Karlsbro, Moritz Körner, Ilhan Kyuchyuk, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ştefănuţă, Ramona Strugariu

fraktsiooni Renew nimel

Hannah Neumann, Caroline Roose, Salima Yenbou

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Anna Fotyga, Karol Karski, Jadwiga Wiśniewska, Ryszard Antoni Legutko, Adam Bielan, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Veronika Vrecionová, Assita Kanko, Elżbieta Rafalska, Bogdan Rzońca, Angel Dzhambazki, Ryszard Czarnecki, Elżbieta Kruk, Carlo Fidanza, Witold

Jan Waszczykowski

fraktsiooni ECR nimel

Marisa Matias

fraktsiooni The Left nimel

Fabio Massimo Castaldo

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Haitis (2021/2694(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Haiti kohta, eelkõige 19. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni olukorra kohta Haitis aasta pärast maavärinat: humanitaarabi ja ülesehitustöö¹, 8. veebruari 2018. aasta resolutsiooni laste orjuse kohta Haitis² ning 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni³,
  - võttes arvesse ÜRO peasekretäri pressiesindaja 24. märtsi 2021. aasta avaldust Haiti kohta,
  - võttes arvesse ÜRO Haiti integreeritud esinduse (BINUH) 11. veebruari 2021. aasta aruannet,
  - võttes arvesse 1948. aasta detsembris vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni,
  - võttes arvesse 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
  - võttes arvesse Ameerika inimõiguste konventsiooni,
  - võttes arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni,
  - võttes arvesse ÜRO aluspõhimõtteid kohtuvõimu sõltumatuse kohta,
  - võttes arvesse kohtuniku üldhartat ja Ibero-Ameerika kohtuniku statuuti,
  - võttes arvesse Cotonou lepingut,
  - võttes arvesse Haiti Vabariigi 1987. aasta põhiseadust,
  - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo ja BINUHi 18. jaanuari 2021. aasta ühisaruannet „Unrest in Haiti: Their impact on Human Rights and the State’s obligation to protect all citizens“ (Rahutused Haitis ning nende mõju inimõigustele ja riigi kohustusele kaitsta kõiki kodanikke),
  - võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,
- A. arvestades, et kuna valimisi 2020. aasta oktoobris ei korraldatud, hakkas kehtima dekreediga kehtestatud kord, kusjuures teated ebaõnnestunud riigipöördekatsete kohta

---

¹ ELT C 136 E, 11.5.2012, lk 46.

² ELT C 463, 21.12.2018, lk 40.

³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0074.

viitavad kasvavale poliitilisele ja sotsiaalsele ebastabiilsusele Haitis;

- B. arvestades, et poliitiline opositsioon ja kodanikuühiskonna rühmitused väidavad, et president Moïse volitused lõppesid 6. veebruaril 2021, nagu otsustas Haiti kohtute kõrgem nõukogu, ning nõuavad ajutise presidendi ametisse nimetamist; arvestades, et Jovenel Moïse keeldub tagasi astumast, sest tema arvates algas tema mandaat 2017. aasta veebruaris pärast 2016. aastal toimunud teist valimist, kuna varasemad valimistulemused vaidlustati pettusesüüdistuste tõttu;
- C. arvestades, et tuhanded Haiti elanikud on alates 14. jaanuarist 2021 protestinud president Moïse ametiaja üheaastase pikendamise ja ka referendum vastu; arvestades, et meelevaldusi surutakse maha jõuga;
- D. arvestades, et kuna 2019. aastal ei korraldatud valimisi õigeaegselt, lõppesid saadikutekojas kõigi parlamendiliikmete ja senatis kahe kolmandiku parlamendiliikmete volitused 2020. aasta jaanuaris ning kõigi linnapeade volitused 2020. aasta juulis; arvestades, et president Moïse on alates sellest ajast valitsenud dekreetidega ning suur hulk dekreete on presidendi volitusi tugevdanud; arvestades, et president Moïse on kavandanud parlamendi-, kohalikud ja presidendivalimised 19. septembriks 2021;
- E. arvestades, et 5. jaanuaril 2021 kuulutas president Moïse, et põhiseaduse referendum tuleks korraldada 27. juunil 2021, ning kinnitas hiljuti oma otsust, hoolimata nii riigis kui ka rahvusvahelises üldsuses väljendatud protestist; arvestades, et kavandatud põhiseaduse reform koondaks täidesaatvat võimu veelgi rohkem; arvestades, et Haiti põhiseaduse artikli 28 lõikes 3 on sätestatud, et üldvalimiste korraldamine põhiseaduse muutmiseks on rangelt keelatud; arvestades, et pärast seda teadet on tuhanded haitilased läinud rahvahääletuse vastu tänavatele meelt avaldama;
- F. arvestades, et 6. mail 2021 teatas EL, et ta ei rahasta 27. juuniks 2021 kavandatud referendum korraldamist Haitil ega saada vaatlejaid selle jälgimiseks, pidades seda protsessi ebaturvalises ja poliitilisest ebastabiilsusest mõjutatud riigis mitte piisavalt läbipaistvaks ega demokraatlikuks;
- G. arvestades, et Haiti küsimustega tegelev tuumikrühm (mis koosneb ÜRO peasekretäri eriesindajast, Brasiilia, Kanada, Prantsusmaa, Saksamaa, Hispaania, Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide suursaadikutest ning Ameerika Riikide Organisatsiooni eriesindajast) on väljendanud muret selle üle, et põhiseaduse muutmise protsess ei ole olnud piisavalt kaasav, osalust soodustav ega läbipaistev;
- H. arvestades, et senati uuringu järeldustes ja Haiti Ülemkontrollikoja aruandes on president Moïse'i süüdistatud omastamises ja pettuses, kuna ta on väidetavalt saanud rahalisi vahendeid PetroCaribe'i programmist;
- I. arvestades, et Haiti ülemkohtu kohtunik Yvickel Dieujuste Dabrésil vahistati 7. veebruaril 2021 koos veel 18 isikuga ja teda süüdistatakse valitsuse vastases vandenõus; arvestades, et kohtunik Dabrésil vabastati 11. veebruaril 2021, kuid ülejäänud 17 inimest on endiselt vahi all;

- J. arvestades, 8. veebruaril 2021 andis president Moïse välja dekree, millega saatis kolm ülemkohtu kohtunikku (kohtunikud Yvickel Dieujuste Dabrézil, Joseph Mécène Jean-Louis ja Wendelle Coq Thelot) pensionile, ning andis mõne päeva pärast välja uue dekree, millega nimetati ametisse kolm uut ülemkohtu kohtunikku seaduses sätestatud menetlusi järgimata; arvestades, et sellele vastuseks alustasid kohtusüsteemi töötajad esmaspäeval, 15. veebruaril 2021 tähtajatut streiki;
- K. arvestades, et Haiti režiim vahistas 2021. aasta märtsis ühe kõrgema politseiametniku, süvendades seeläbi eksponentsiaalselt riigi põhiseaduslikku kriisi;
- L. arvestades, et Haitis on viimasel kuul järsult sagenenud vägivald, nagu inimröövid, vägistamised, mõrvad ja massimõrvad, mida panevad enamasti toime relvastatud jõugud, kes tegutsevad peaaegu täielikult karistamatult; arvestades, et 2021. aasta esimese kolme kuu jooksul mõrvati 117 inimest ja rööviti 142 inimest; arvestades, et ainuüksi 2021. aasta aprillis esines 91 röövimise juhtumit;
- M. arvestades, et 11. aprillil 2021. aastal Port-au-Prince'is toimunud mitme katoliku vaimuliku röövimine (kes hiljem vabastati), kes töötavad kohaliku elanikkonna heaks, šokeeris sügavalt Haiti ja rahvusvahelist avalikkust ning tõi kaasa praeguse valitsuse vastu suunatud meeleavalduste intensiivistumise;
- N. arvestades, et alates 2015.aastast on riigist lahkunud üle 300 000 inimese; arvestades, et kasvav vägivald ja julgeolekuolukorra halvenemine riigis on toonud kaasa Haitist pärit varjupaigataotlejate arvu järsu suurenemise eelkõige Prantsuse Guajaanas ning paljude rahvusvaheliste ja humanitaarvaldkonna valitsusväliste organisatsioonide lahkumise Haitist;
- O. arvestades, et viimastel aastatel on Haitil toimunud mitmed ulatuslikud liikumispuhangud kõrge elukalliduse, autoritaarsuse ja korrupsiooni vastu; arvestades, et jätkuv poliitiline kriis on seotud kõigi sotsiaalsete, majanduslike, julgeoleku- ja inimõiguste näitajate halvenemisega ja on sellega vastavuses; arvestades, et vaesus on süvenenud, juurdepääs põhilistele sotsiaalteenustele, mis on juba kahanenud, on veelgi vähenenud ning kahe aasta jooksul on toiduga kindlustamatus peaaegu kahekordistunud, mis mõjutab nüüdseks miljoneid haitilasi; arvestades, et Haiti on Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ainus vähim arenenud riik; arvestades, et Haiti, kes oli ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) 2019. aasta inimarengu indeksis 170. kohal, vajab pidevalt humanitaar- ja arenguabi ning on endiselt Põhja- ja Lõuna-Ameerika vaeseim riik ja üks maailma vaeseimaid riike, kus 59 % elanikkonnast elab allpool riiklikku vaesuspiiri; arvestades, et valitsuse korrupsioon on laialt levinud ning Transparency Internationali korrupsiooni tajumise indeksis seati Haiti 2018. aastal 180 uuritud riigi seas 161. kohale;
- P. arvestades, et 2020. aasta augustist 2021. aasta veebruarini seisis Haitil ligikaudu neli miljonit inimest⁴ silmitsi tõsise toiduga kindlustamatusega; arvestades, et peamised toiduga kindlustatuse olukorda halvendavad tegurid on majanduslangus, kehv saak,

⁴ Toiduga kindlustatuse staadiumide terviklik klassifikatsiooni (IPC) andmetel.

orkaan Laura (23. augustil 2020) ja COVID-19 pandeemia;

- Q. arvestades, et kesksele kohale on tõusnud rahutused ja bürokraatlik kaos, mis on takistanud Haitil COVID-19 vaktsiini kasutuselevõttu, tuues kaasa surmajuhutumite arvu kasvamise ohu ja suutmatuse püsida ülemaailmses võitluses viiruse vastu ajakavas; arvestades, et ebapiisav tegelemine COVID-19 pandeemiaga on juba olemasolevaid ühiskondlikke probleeme veelgi teravdanud;
- R. arvestades, et Haiti sai rahvusvaheliselt üldsuselt pärast 2010. aasta maavärinat toimunud ülesehitustööde rahastamiseks ennenägematut abi; arvestades, et need jõupingutused ei ole Haiti elanike jaoks praegu sugugi märgatavad, mis annab alust kartuseks halva valitsemistava ja suure osa vahendite väärkasutamise pärast;
- S. arvestades, et kuna saadud rahvusvahelisi vahendeid on halvasti kasutatud, hariduse eest nõutakse kõrget tasu ja perekondade sissetulekud on madalad ning lisaks ei ole kättesaadav haridus kvaliteetne, on ligikaudu pooled 15-aastastest ja vanematest haitilastest kirjaoskamatud; arvestades, et rahutuste ja pandeemia edasise eskaleerumise tõttu ning nende mõju tõttu haitilaste igapäevaelule on 70 % Haiti lastest jäänud koolist kõrvale; arvestades, et vähemalt 350 000 last ja noort kogu riigis ei käi alg- ega keskkoolis;
- T. arvestades, et Haitis on endiselt levinud restavek – tänapäevane orjuse vorm; arvestades, et see tava tähendab, et vaesunud kodudest pärit Haiti lapsed saadetakse vanemate poolt teistesse perekondadesse koduabilisteks; arvestades, et need lapsed kannatavad sageli väärkohtlemise all ning neil puudub juurdepääs haridusele;
1. nõuab tungivalt, et Haiti ametivõimud korraldaksid vabad, õiglased, läbipaistvad ja usaldusväärsed parlamendi-, kohalikud ja presidendivalimised ning tagaksid nende valimiste ajal püsiva julgeoleku; tuletab meelde, et kuni läbipaistvuse, õigluse ja demokraatia tingimused ei ole täidetud, ei tohiks EL anda valimiste jaoks mingit rahalist ega tehnilist abi; tuletab meelde, et Haiti pikaleveninud poliitilisest kriisist on võimalik üle saada ainult usaldusväärse, läbipaistva, kaasava ja rahumeelse valimisprotsessiga;
  2. rõhutab, kui tähtis on, et kohtusüsteem oleks sõltumatu ja kättesaadavam, ning kutsub Haiti valitsust üles järgima Haiti 1987. aasta põhiseadust, eelkõige selle artikli 284 lõiget 3, austama demokraatia aluspõhimõtteid ja tugevdama õigusriiki; kordab, kui oluline on naiste täielik, võrdne ja sisuline osalemine ning kõigi Haiti elanike, sealhulgas noorte, puuetega inimeste ja kodanikuühiskonna kaasamine Haiti poliitilistesse protsessidesse;
  3. nõuab tungivalt, et Haiti ametivõimud suurendaksid jõupingutusi, et lõpetada jõukudevahelised kokkupõrked ning relvastatud rünnakud tsiviilisikute ja õiguskaitsete vastu ning mõista õiglase kohtumõistmise teel süüdlaste üle kohut;
  4. kordab, et on sügavalt mures halveneva humanitaar-, poliitilise ja julgeolekuolukorra pärast Haitil; mõistab teravalt hukka kõik inimõiguste rikkumised ja vägivallaaktid, eelkõige inimröövide sagenemise, lastega kaubitsemise Dominikaani Vabariiki, mõrvad

ja vägistamised, ning rõhutab vajadust võidelda naiste, tütarlaste ja eakate vastu suunatud vägivalla vastu; mõistab teravalt hukka mitme katoliku vaimuliku röövimise eelmisel kuul Port-au-Prince'is; tuletab meelde, et vägivald Haitis on tihedalt seotud relvastatud jõukudega, millest mõnda toetab ja rahastab kohalik oligarhia; nõuab Haiti ametivõimudelt viivitamatut ja koordineeritud reageerimist, et ennetada vägivalda, tegeleda selle algpõhjustega ja teha lõpp selle eest vastutavate isikute karistamatusele; tuletab meelde, et kohtusüsteemi reform ja korrupsioonivastane võitlus peavad jääma prioriteediks;

5. nõuab La Saline'i tapatalgute ja teiste selliste metsikuste sõltumatut uurimist; nõuab, et kõigi nende kuritegude toimepanijad antaks kohtu alla ning et nende üle mõistetak스 õiglaselt kohut;
6. mõistab hukka väidetava surmava jõu kasutamise meelevaldajate vastu ning meelevaldsed vahistamised ja kinnipidamised; mõistab hukka ajakirjanike vastu suunatud vägivalla; nõuab tungivalt, et Haiti valitsus lõpetaks pikaajalise eelvangistuse kasutamise; kutsub Haiti ametivõime üles austama põhiõigusi, sõnavabadust ja ühinemisvabadust;
7. kinnitab taas, et toetab kindlalt kõiki inimõiguslasi ja keskkonnakaitsjaid Haitis ja nende tegevust;
8. palub Haiti ametivõimudel tagada parem valitsemistava riigi ja ühiskonna kõigil tasanditel, sealhulgas võidelda korrupsiooni ja klientelismi vastu; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks süstemaatiliselt kogu abi, sealhulgas humanitaarabi tõhusa järelevalve, nii et seda kasutataks konkreetsetes projektides, mille jaoks see on ette nähtud;
9. palub, et Haiti ametivõimud selgitaksid välja, kas on alust kahtlustel, et 2010. aasta maavärina järel saadud rahvusvahelisi vahendeid väärkasutati ja esines pettust, ning karistaksid toimepanijaid;
10. nõuab auditit ja Euroopa Kontrollikoja aruannet ELi vahendite kasutamise kohta Haitis, pidades eelkõige silmas hiljutisi korrupsioonisüüdistusi ja Haiti kõrgema kontrollikoja aruannet;
11. kutsub Euroopa Liitu üles jätkama Haiti rahastamist, et tegeleda tõsise toiduga kindlustamatuse ja alatoitumuse probleemiga, mida COVID-19 pandeemia on teravdanud; palub ka asjaomastel Euroopa Liidu teenistustel tagada järelevalve Euroopa abi üle ja selle asjakohane haldamine, et see tooks otseselt kasu abivajavale elanikkonnale;
12. märgib, et Haiti ei ole teinud COVID-19 vaktsiinide saamiseks vajalikke samme; nõuab tungivalt, et Haiti ametivõimud võtaksid vaktsiinide saamiseks vajalikud meetmed;
13. väljendab heameelt, et EL eraldas Haiti ja teiste Kariibi mere piirkonna riikide kõige haavatavamate rühmade toetamiseks 17 miljonit eurot; palub, et komisjon peaks Haitile humanitaarabi andmist jätkuvalt prioriteediks; kutsub komisjoni üles tagama, et Haitile

humanitaarabi andmine oleks tõhusalt seotud Haiti arengustrateegiaga;

14. nõuab, et restavek välja juuritaks; nõuab, et Haiti valitsus rakendaks laste registreerimise ning nii füüsilise kui ka psühholoogilise kaitsmise meetmeid ja hoolitseks selle eest, et lapsed käiksid kohustuslikus korras koolis; nõuab, et EL teeks Haiti valitsusega lapse õiguste kaitset käsitleva õigusraamistiku rakendamiseks koostööd;
15. kutsub Haiti valitsust üles tagama oma kodanike heaolu kõigil olulistel viisidel; rõhutab, et kui seda ei tehta, võib see kaasa tuua pöördumatu ajude äraavoolu ja muuta Haiti töövõimetuks;
16. väljendab muret varjupaika taotlevate või ebaseaduslikus olukorras Haiti kodanike massilise saabumise pärast Prantsuse Guajaanasse ning kutsub ELi üles toetama piirkonnas asuvaid Euroopa territooriume inimkaubanduse vastaste meetmete tugevdamisel;
17. kordab, kui tähtsad on ühtlustatud, koordineeritud ja tugevdatud rahvusvahelised jõupingutused Haiti rahva toetamiseks; rõhutab, kui oluline on jätkata ELi ja rahvusvahelise toetuse andmist Haitile, et aidata luua tingimused rahumeelseteks ja demokraatlikeks valimisteks ning saavutada riigi pikaajaline stabiilsus, areng ja majanduslik sõltumatus;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ELi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ELi inimõiguste eriesindajale, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ja ÜRO peasekretärile, AKV-ELi ministrite nõukogule ja parlamentaarsele ühisassambleele, CARIFORUMi institutsioonidele ning Haiti ametivõimudele.